

Tehnici de programare

Metoda backtracking

ovidiu.banias@upt.ro

Utilitate. Exemplificare

Se dorește spargerea unui cifru (parolă) format din 4 cifre. Se presupune că există o funcție care primește ca parametru o combinație de 4 cifre și returnează 0 (combinație incorectă) sau 1 (combinație corectă).

Backtracking. Introducere

Backtracking = “to go back to an earlier point in a sequence”

Utilitate - rezolvarea problemelor cu următoarele proprietăți:

O soluție are forma unui vector

$$S_v = x_1, x_2, \dots, x_n / x_1 \in A_1, x_2 \in A_2, \dots, x_n \in A_n, v = \overline{1, \dots}$$

Mulțimile A_1, A_2, \dots, A_n sunt finite având elemente aflate într-o relație de ordine bine stabilită

Se caută soluția/soluțiile valide în spațiul tuturor soluțiilor

Nu există altă rezolvare cu timp de rulare mai rapid

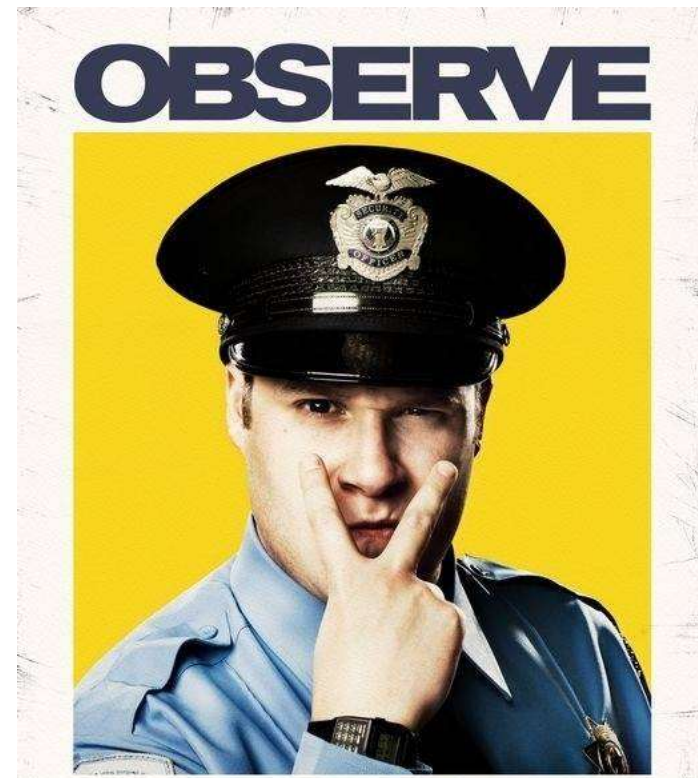
Backtracking. Observații

Mulțimile $A_i / i = \overline{1, n}$ pot fi identice

$x_i / i = \overline{1, n}$ pot fi și vectori

Numărul de elemente ale soluției S poate fi sau nu cunoscut; depinde de fiecare problemă

Dacă se caută o singură soluție, algoritmul se oprește forțat pentru a economisi timp

Backtracking. Analiza complexității

Produs cartezian: Se dorește spargerea unui cifru format din 4 cifre. Se presupune că există o funcție care primește ca parametru o combinație de 4 cifre și returnează 0 (combinație incorectă) sau 1 (combinație corectă).

$$S_v = x_1, x_2, \dots, x_n / x_1 \in A_1, x_2 \in A_2, \dots, x_n \in A_n, v = \overline{1, \dots}$$

$$n = 4, A \stackrel{(not)}{=} A_i / i = \overline{1, n} \Rightarrow S_v = x_1 x_2 x_3 x_4 / x_j \in \{0..9\}, j = \overline{1, 4}$$

Generând produsul cartezian $S_v = A \times A \times A \times A$ se baleiază spațiul tuturor soluțiilor:

$$S_1 = (0,0,0,0) S_2 = (0,0,0,1) S_3 = (0,0,0,2) \dots$$

$$S_{10} = (0,0,0,9) \dots S_{100} = (0,0,9,9) \dots$$

Rezolvare : adunare cu 1 în baza 10

Backtracking. Analiza complexității

Permutări: Se dorește generarea tuturor permutărilor de 4 elemente.

$$n = 4, A^{(not)} = A_i / i = \overline{1, n} \Rightarrow S_v = x_1 x_2 x_3 x_4 / x_j \in \{1..4\}, j = \overline{1, 4}$$

Se poate folosi produsul cartezian

$$S_1 = (1,1,1,1) S_2 = (1,1,1,2) S_3 = (1,1,1,3) S_4 = (1,1,1,4) \\ S_5 = (1,1,2,1) S_6 = (1,1,2,2) S_7 = (1,1,2,3) \dots$$

Câte soluții posibile? Câte valide?

Backtracking. Cu alte cuvinte

- (Backtracking == Brute-force) ?
- Se generează toți candidații parțiali la “titlul” de soluție
- Candidații la soluție se construiesc pe vectori unidimensionali/bidimensionali
- Generarea candidațiilor se face în pași succesivi (înainte și înapoi)
- După fiecare pas se poate face o validare pentru reducerea numărului căutărilor în spațiul soluțiilor
- Când s-a ajuns la o anumită dimensiune a vectorului, se verifică dacă candidatul parțial (vectorul) este sau nu o soluție
- Se alege soluția/soluțiile din candidații parțiali după criterii impuse de problemă

Backtracking. Permutări.

Generare permutări mulțime de 4 elemente.

- proiectare algoritm generare permutări pornind de la un exemplu

Pas 1: Se utilizează un vector v cu 4 elemente.

- $v[i]$: elementul de pe poziția i din permutare

$v:$	3	1	2	4
index :	1	2	3	4

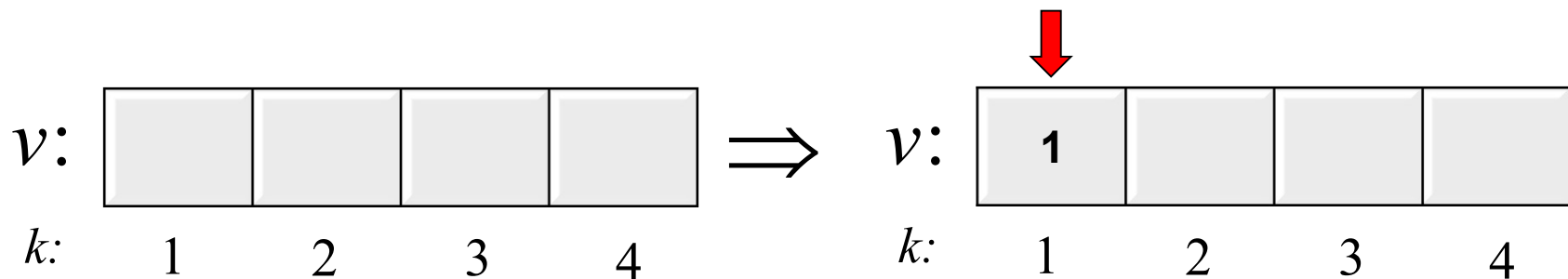
- $v[3]=2 \rightarrow$ elementul de pe poziția 3 din permutare este 2

Backtracking. Permutări.

Pas 2: Se completează vectorul \mathbf{v} de la stânga la dreapta cu valori **succesive** de la **1** la **n**.

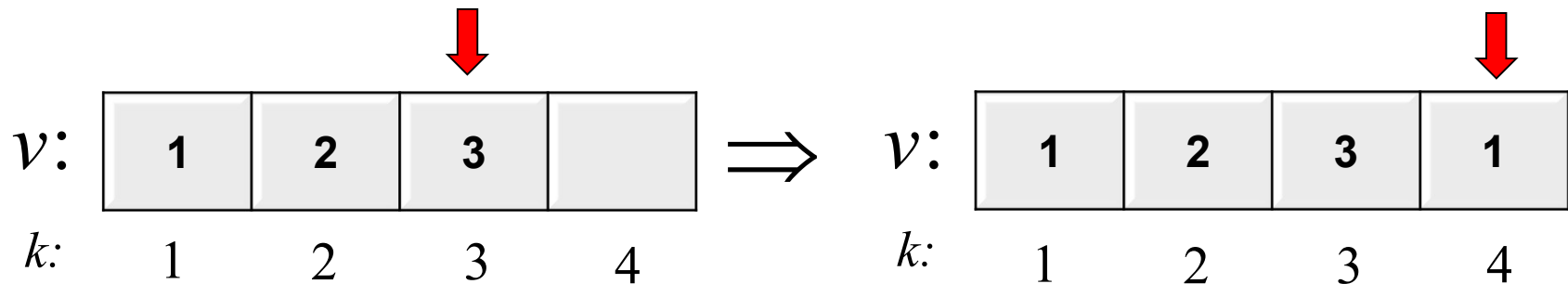
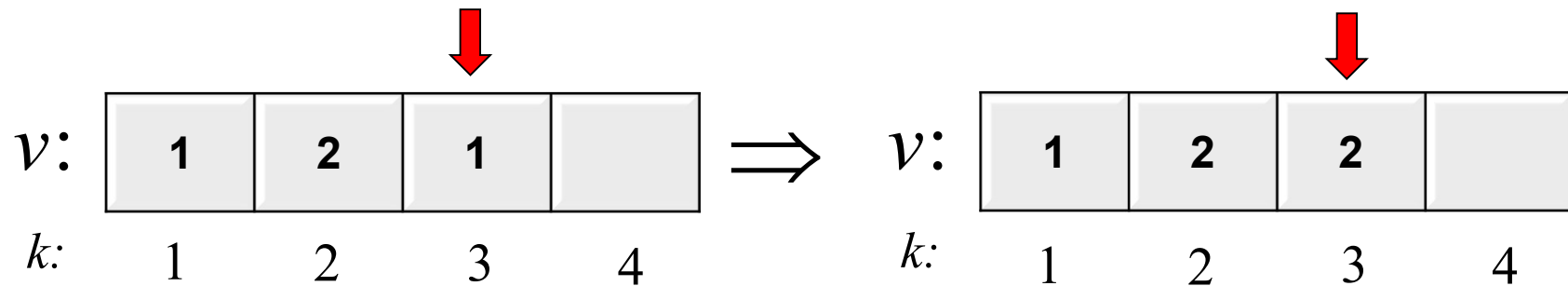
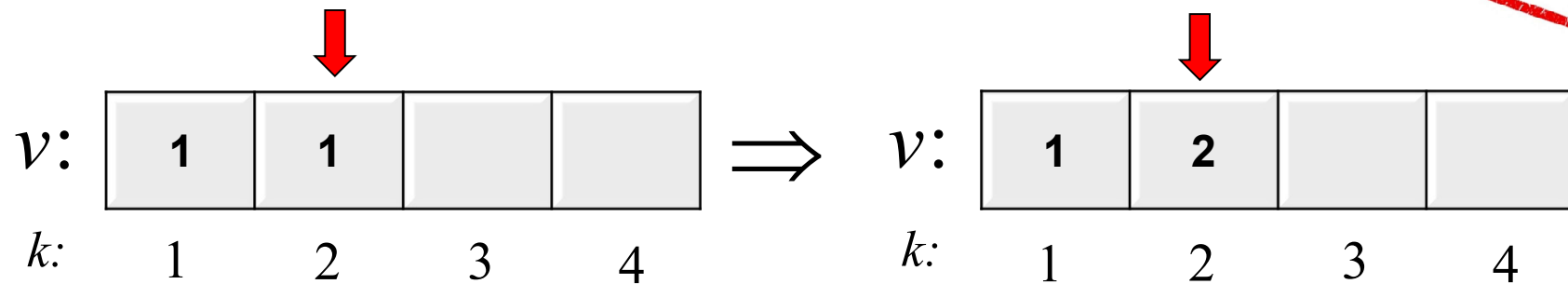

- dacă s-a ajuns cu completarea până la un index k și nu există duplicate până la indexul respectiv, se continuă completarea cu indexul $k+1$ ($k < n$).
- dacă s-a ajuns cu completarea până la un index k și nu se mai poate completa (s-a ajuns la valoarea n) și există duplicate până la indexul respectiv, se continuă completarea cu indexul $k-1$ ($k > 0$).

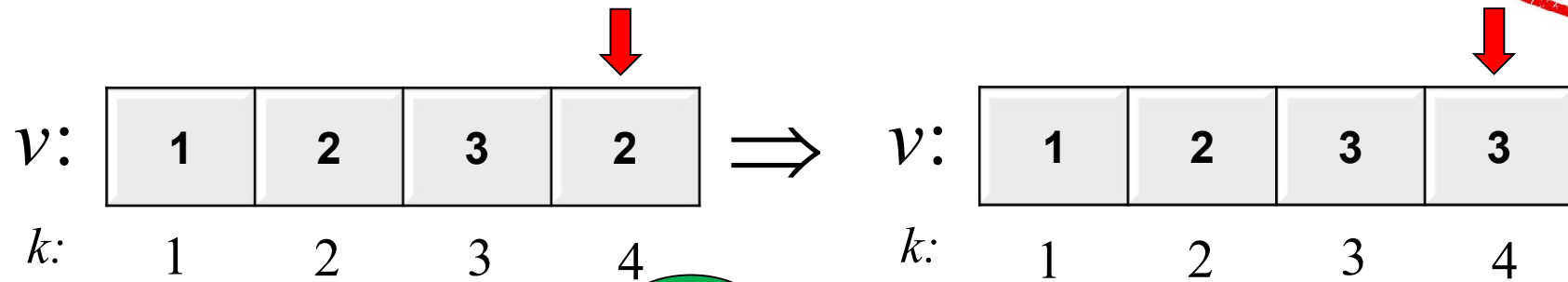
Backtracking. Permutări.

EXAMPLE

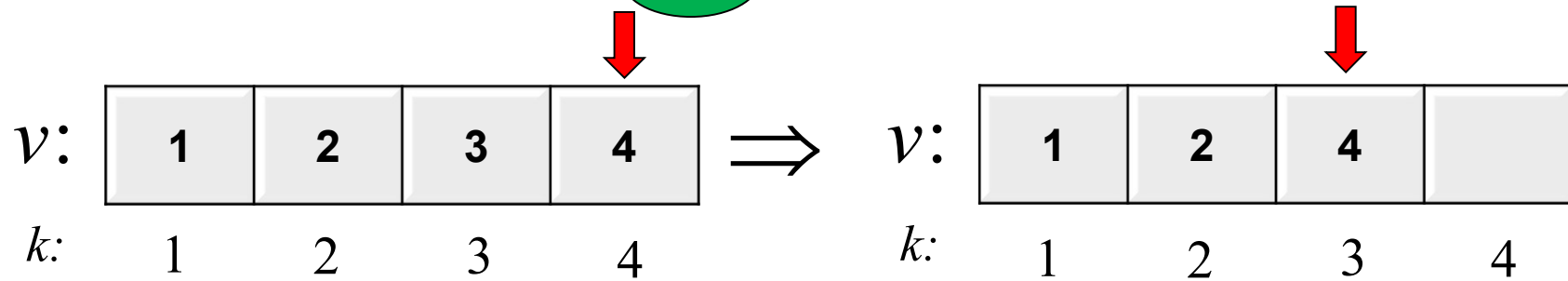

Backtracking. Permutări.

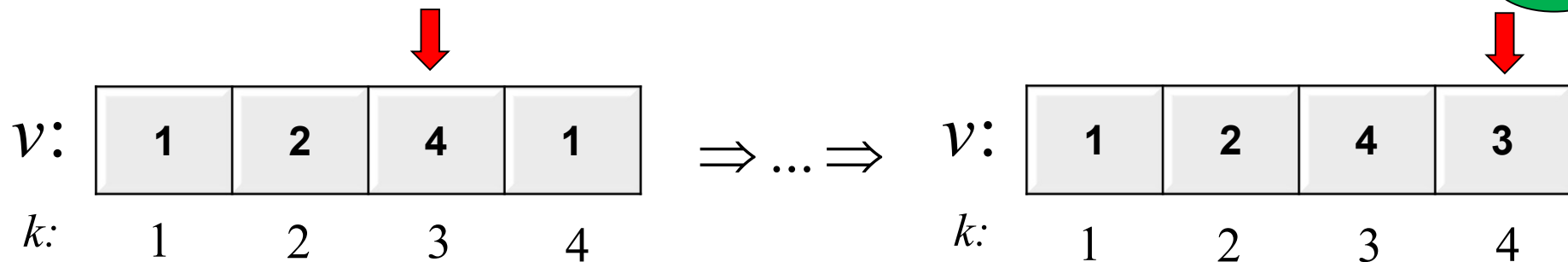
EXAMPLE

SOL

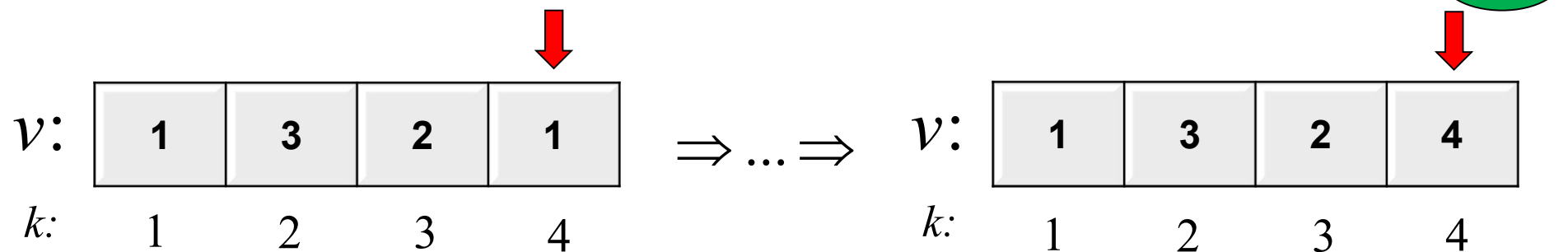
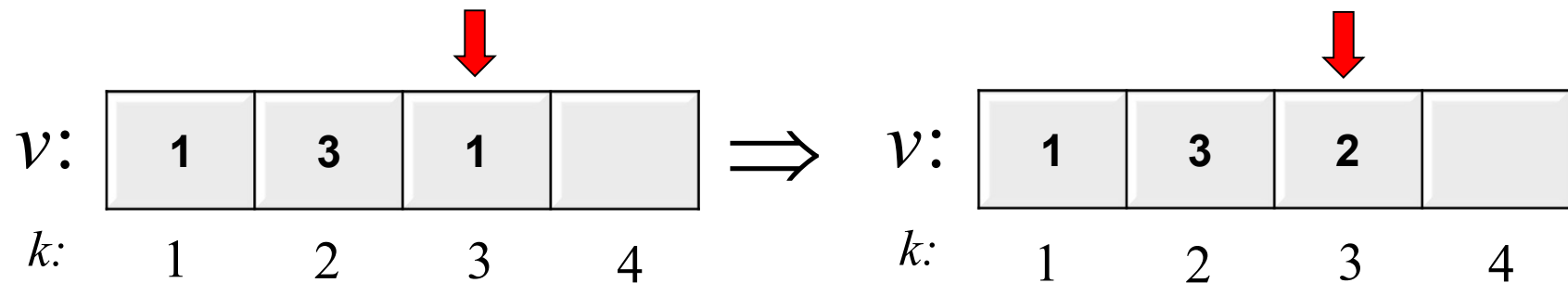
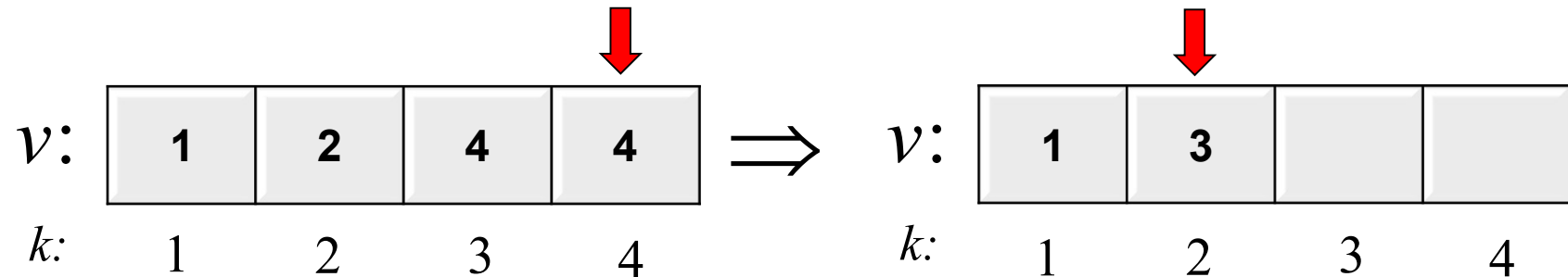

SOL

Backtracking. Permutări.

EXAMPLE

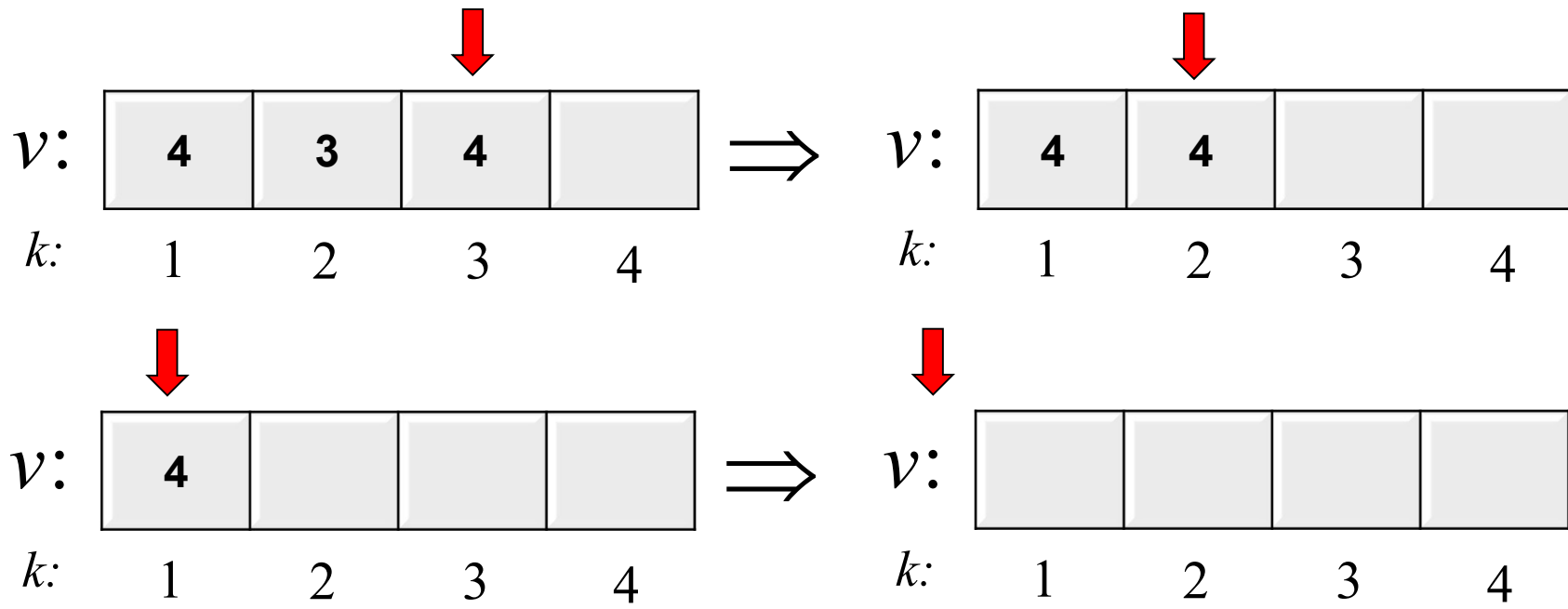

Backtracking. Permutări.

Pas 3: Se aleg soluțiile dintre candidați. Condiția este ca toate elementele vectorului să fie completate și diferite între ele.

Pas 4: Se repetă algoritmul până când nu se mai îndeplinește condiția: indexul **k** al vectorului **>0** (stiva este goală).

EXAMPLE

Backtracking. Preambul implementare

- Pentru generarea tuturor soluțiilor se folosește o structură de date de tip stivă, **v**. Vârful stivei se notează cu **k**
- Algoritmul ciclează, adăugând/modificând/ștergând valori din vârful stivei
 - inițializează valoare element din vârful stivei – funcția **Init(k)**
 - modificare valoare element din vârful stivei – funcția **Successor(k)**
 - validarea elementului din vârful stivei – funcția **Valid(k)**
 - dacă elementul din vârful stivei este valid, putem avea un candidat la soluție
 - funcția **Solution(k)**, iar în caz favorabil, afișare - **Print(k)**
- 3 variante de poziționare în stivă :
 - Nu se modifică poziția – **k** rămâne neschimbat
 - Se urmărește adăugarea unui nou element în stivă – **k++**
 - Se coboară o poziție în stivă pentru că elementul curent din vârf nu mai satisface condițiile problemei– **k--**

Backtracking. Implementare

Funcția ***Init***

```
void Init(int k){ // k - vârful stivei  
    v[k]=0; //inițializează/resetează, valoarea din  
           // vârful stivei  
}
```

Backtracking. Implementare

Funcția **Succesor**

```
int Succesor(int k){  
    if (v[k]<n){    // se poate crește valoarea din vârf  
        v[k]++;    // se incrementează valoarea din vârf  
        return 1;  // funcția a avut success  
    }  
    else           // nu se poate crește valoarea din vârf  
        return 0;  
}
```

- Face următorul pas în căutarea candidatului în spațiul tuturor soluțiilor numai dacă condițiile problemei o permit – în cazul de față : valoarea curentă din vârful stivei este mai mică decât numărul maxim posibil n
- Returnează **1** sau **0** dacă s-a incrementat sau nu valoarea din vârful stivei

Backtracking. Implementare

Funcția ***Valid***

```
int Valid(k) {  
    for (i=1; i<k; i++) // verifică dacă elementul din  
        if (v[i]==v[k]) return 0; // vârful este diferit de  
        // elemente precedente din stivă  
    return 1;  
}
```

- Se apelează doar în cazul în care funcția Successor a returnat valoarea **1**
- Verifică dacă valoarea curentă din vârful stivei (valoarea setată de către funcția Successor) respectă condițiile problemei – în cazul de față : elementele din stivă să fie diferite între ele

Backtracking. Implementare

Funcțiile ***Solution*** și ***Print***

```
int Solution(k) {  
    return (k==n);  
}  
  
void Print() {  
    printf("%d : ", ++m);  
    for (i=1; i<=n; i++)  
        printf("%d ", v[i]);  
    printf("\n");  
}
```

- Verifică condiția impusă de problemă ca valorile actuale din stivă (candidatul la soluție) să reprezinte o soluție, în cazul de față : să fie completate **n** elemente din stivă
- Validările intermediare asupra elementelor vectorului au fost făcute cu ajutorul funcției **Valid**.
- Se afișează elementele stivei (vectorul **v**)

Backtracking. Implementare

Rutina standard

```
void Back(int n){

    k=1; Init(k);

    while (k>0){ // cât timp stiva nu e vidă
        isS=0;isV=0;
        if (k<=n) // nu face sens depășirea nivelului n în stivă
            do{ // repetă cât timp...
                isS=Succesor(k);
                if (isS) isV=Valid(k);
            } while (isS && !isV); // ...există succesor dar nu este valid
        if (isS) //este succesor si este valid
            if (Solution(k)) // verifică candidatul la soluție
                Print(); // afișează soluția
            else { // dacă nu este soluție
                k++; Init(k); // crește vârful stivei și inițializează
            }
        else // nu există succesor pt. valoarea curentă din stivă
            k--; // -> se coboară o poziție în stivă
    }

}
```

Backtracking. Observații

- rutina standard de backtracking este de multe ori identică pt. 2 probleme diferite
- funcțiile **Init/Successor/Valid/Solution/Print** diferă în funcție de problemă
- codul poate fi restrâns, renunțând la cele 4 funcții
- lucrul iterativ cu stiva → **backtracking iterativ**
- rutina standard poate fi implementată și recursiv → **backtracking recursiv** (mai ușor de implementat și urmărit, necesită memorie suplimentară în Stivă)

Backtracking. Exerciții

- Permutări
- Aranjamente
- Combinări
- Problema reginelor